Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Maanantai 14.6.2021 klo 10.00—11.30, 12.45—14.43, 15.05—16.54, 17.10—20.43

Läsnä
puheenjohtaja Markus Lohi kesk
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Kim Berg sd)
jäsen Kaisa Juuso ps 4, 5 (3 osittain)
jäsen Arja Juvonen ps 1, 2 (3 osittain)
jäsen Pia Kauma kok 4, 5 (3 osittain)
jäsen Noora Koponen vihr
jäsen Aki Lindén sd 1, 2 (3 osittain)
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Ilmari Nurminen sd 4, 5 (3 osittain)
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Minna Reijonen ps 1, 2 (3 osittain)
Hanna Sarkkinen vas 1, 2, 4, 5 (3 osittain)
jäsen Heidi Viljanen sd
jäsen Sofia Virta vihr 1, 2, 4, 5 (3 osittain)
varajäsen Anneli Kiljunen sd
varajäsen Terhi Koulumies kok 1, 2, 4, 5 (3 osittain)
Mikko Ollikainen r (3 osittain)
Sari Sarkomaa kok (3 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen
valiokuntaneuvos Päivi Salo
valiokuntaneuvos Harri Sintonen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 15 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä

Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Hallituksen esitys HE 241/2020 vp

Valiokunnan lausunto SiVL 5/2021 vp
Valiokunnan lausunto TyVL 5/2021 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 12/2021 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 12/2021 vp
Valiokunnan lausunto VaVL 1/2021 vp
Valiokunnan lausunto LaVL 10/2021 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 17/2021 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä suoritettiin seuraavat äänestykset ja tehtiin seuraavat muutokset:

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että 1. lakiehdotuksen 7 §:ään lisätään uusi 4 momentti seuraavasti: "*Järjestäminen ja tuottaminen on syytä erottaa toisistaan lainsäädännössä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—4.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 8 §:n 2 momentin toisen virkkeen sana "*palveluksessaan*" korvataan sanalla "*käytössään*" ja poistetaan momentin toiseksi viimeinen virke. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Koulumiehen kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 8 §:ään lisätään uusi 5 momentti seuraavasti: "*Maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Ed. Juvonen ed. Reijosen kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 8 §:n 2 momentin loppuun lisätään seuraava virke: "*Hyvinvointialueen henkilöstöön, toimitiloihin ja toimintavälineisiin sekä toimintaedellytyksiin ja palvelutuotantoon katsotaan kuuluvan hyvinvointialueen kokonaan omistaman yhtiön henkilöstö, toimitilat ja toimintavälineet sekä palvelutuotanto.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—2, 3 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 11 §:n 3 momentin loppuun lisätään seuraava virke: "*Palvelustrategian tulee tukea paikallista elinvoimaa ja monituottajuutta sekä mahdollistaa yksityisen sektorin innovaatioiden kehittymisen.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 12 §:n 2 momentin 3 kohta poistetaan ja 3 momentin toista virkettä täydennetään ja muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Hyvinvointialueen on vastattava palvelutarpeen hoidon tarpeen arvioinnista

hankkiessaan palveluja yksityiseltä palveluntuottajalta. Edellä säädetyn estämättä hyvinvointialue voi hankkiessaan perusterveydenhuollon *ja erikoissairaanhoidon* palveluja antaa yksityisen palveluntuottajan tehtäväksi, osana asiakkaille annettavaa hoitoa, asiakkaan lääketieteellisen tai hammaslääketieteellisen hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoratkaisujen tekemisen, hoitosuunnitelman laatimisen sekä *perusterveydenhuollossa* lähetteen laatimisen erikoissairaanhoitoon. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Ed. Juvonen ed. Reijosen kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 12 §:n 2 momentin 3 kohta poistetaan ja lisätään pykälään uusi 7 momenttiseuraavasti: "*Mitä tässä luvussa säädetään, ei sovelleta sopimuksen voimassaoloaikana sopimuksiin, jotka ovat tulleet voimaan viimeistään 1 päivänä kesäkuuta 2021.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 14 §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä oleva sana "*palveluksessaan*" muutetaan sanaksi "*käytössään*". Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 16 § poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 17 §:n 1 momentin kaksi viimeistä virkettä poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotuksen 34 §:än lisätään uusi 2 momentti seuraavasti: "*Edellä 1 momentissa tarkoitettujen hyvinvointialueiden hallintosäännöissä tulee olla määräykset asianomaisen yliopiston osallistumisesta yliopistollisen sairaalan hallintoon. HUS-yhtymän perussopimuksessa on sovittava Helsingin yliopiston osallistumisesta yliopistollisen sairaalan hallintoon.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotukseen lisätään uusi 34 a § seuraavasti:

"*34 a § Yliopistollisen sairaalan tehtävät*

Sen lisäksi, mitä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) on säädetty yliopistollisen sairaalan tehtäväksi, vastaavat yliopistollista sairaalaan ylläpitävä hyvinvointialue ja HUS-yhtymä

1) lääketieteellisen ja muun terveystieteellisen tutkimuksen harjoittamisesta;

2) yliopiston opetus- ja tutkimustehtäviin tarvitsemien resurssien koordinoinnista tämän lain 35 §:ssä tarkoitetulla sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueella."

Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että 2. lakiehdotukseen lisätään uusi 34 b § seuraavasti:

"*34 b § Yliopiston ja yliopistollisen sairaalan yhteistyö*

Lääketieteellistä koulutusta antavan yliopiston ja yliopistollista sairaalaan ylläpitävän hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän (sopijapuolet) välille tulee laatia yhteistoimintasopimus.

Yhteistoimintasopimuksessa sovitaan opetus- ja tutkimustoimintaan liittyen

1) sopijapuoleen palvelussuhteessa olevan henkilökunnan toimimisesta myös toisen sopijapuolen palveluksessa;

2) niistä ehdoista, joilla toinen sopijapuoli voi käyttää toisen sopijapuolen hallitsemia laitteita ja tarvikkeita ja joilla toinen sopijapuoli voi tuottaa toiselle palveluja;

3) yhteisesti järjestetyistä yksiköistä, joissa hyödynnetään molempien sopijapuolten hallitsemia resursseja;

4) muista opetus- ja tutkimustoiminnan järjestämiseen liittyvistä asioista.

Jos sopijapuolten välillä on sovittu 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla yhteisestä tehtävästä, jota hoidetaan hyvinvointialueella tai HUS-yhtymässä virkasuhteessa, ja jonka työaika hyvinvointialueella tai HUS-yhtymässä on alle 50 prosenttia vastaavasta kokoaikaisesta virasta, ei tällaisen virkasuhteen täyttämiseen sovelleta kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 5 §:n 1 momenttia.

Jos sopijapuolten välillä on sovittu 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla laitteiden tai tarvikkeiden käytöstä tai palvelujen tuottamisesta sopijapuolten lakisääteisten tehtävien täyttämiseksi, ja sopimuksen perusteella toiselle sopijapuolelle suoritettava korvaus on enintään sopijapuolelle laitteiden tai tarvikkeiden käytöstä tai palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen, ei tällaiseen oikeustoimeen sovelleta julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2006)."

Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Ed. Juvonen ed. Reijosen kannattamana ehdotti, että 6. lakiehdotuksen 59 § lopusta poistetaan sanat "*vuoden 2032 loppuun saakka*". Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—2, 3 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että 23. lakiehdotuksen 9 §:n 3 momentti poistetaan ja 2 momentti muutetaan kuulumaan seuraavasti: "*Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. Perusopetuslain 7 ja 8 §:ssä tarkoitettujen opetuksen järjestäjien opetuksessa olevien oppilaiden psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä vastaa opetuksen järjestäjä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 6 loppuun lisätään uusi virke ja kappaleen jälkeen kolme uutta kappaletta seuraavasti:

"*Jotta uudistuksen tavoitteet voivat toteutua, sosiaali- ja terveyspalvelujen painopistettä on siirrettävä sairauskeskeisyydestä hyvinvoinnin- ja terveyden edistämiseen sekä peruspalvelujen vahvistamiseen.*

Sosiaali- ja terveysvaliokunta korostaa, että hallituksen esitys vastaa huonosti nykyisen tilanteen haasteisiin, ei paranna hoitoon pääsyä, ei hillitse kustannusten kasvua eikä esitys sisällä riittäviä keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Hallituksen esityksen seurauksena sote-menot kasvavat voimakkaasti. Yhdistettynä julkisen talouden haasteisiin yhtälö on kestämätön. Esitetty hallituksen sote-uudistus syventää kestävyysvajetta. Väestön ikääntyminen on todellinen ongelma ja kasvattaa jo lähitulevaisuudessa sosiaali- ja terveyspalvelujen menopaineita.

Näin suurta uudistusta ei kannata laittaa kerralla toimeksi koko maahan, vaan toteuttaa se asteittain samaan tapaan kuin peruskoulu-uudistus, jolloin uudistuksen täytäntöönpanoon liittyvät haasteet eivät toistuisi kaikkialla, vaan virheitä voitaisiin korjata sitä mukaan kuin niitä ilmenee."

Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 6 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta toteaa, että nyt käsiteltävänä oleva uudistus ei vastaa sille esitettyihin tavoitteisiin, vaan voi maan monissa osissa jopa heikentää niiden toteutumista.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 7 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Koska alueet ja kunnat ovat erilaisia, ja kuntien ja alueiden välillä on merkittäviä yhteistyötarpeita, tulee hyvinvointialueilla olla mahdollisuus itse päättää, kuinka ne järjestävät ja tuottavat palvelunsa. Kun palvelujen tarve kasvaa ja käytettävissä olevat julkiset resurssit niukkenevat, on kysymys myös tarkoituksenmukaisuudesta ja parhaiden toimintatapojen valikoitumisesta palveluiden järjestämiseksi.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattama ehdotti, että kappaleen 8 neljännen virkkeen jälkeen lisätään virkkeet: "*Valiokunta kantaa huolta, että hallituksen esitys tekee hyvinvointialueista valtioriippuvaisia ja hyvinvointialueiden mahdollisuuksista tuottaa palveluita on erittäin rajallista. Kunnat ovat nykyisin hankkineet palveluja yrityksiltä ja järjestöiltä, kun palvelujen laatua, saatavuutta tai kustannustehokkuutta on haluttu parantaa.*" ja kappaleen loppuun lisätään virke: "*Esityksen vaikutusarviot niin yritysvaikutusten, lapsivaikutusarvioinnin, vammaisten, ja ikäihmisten sekä monien muiden vaikutusarvioinnin osalta puuttuvat tai ne ovat riittämättömiä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 9 loppuun lisätään uusi virke seuraavasti: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää tärkeänä, että hyvinvointialueiden tulee itse saada päättää, kuinka ne järjestävät tai tuottavat palvelunsa.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 10 loppuun lisätään uusi virke seuraavasti: "*Uudistuksessa siirtyvien lainojen nollariskisyys ja valtiontukisäännösten mukaisuus tulee varmistaa notifiointimenettelyllä tai muulla luotettavalla tavalla.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 11 loppuun lisätään uusi virke seuraavasti: "*Perustuslakivaliokunta on huomauttanut, että esityksessä valtion ohjauksen, tehtävien järjestämistapaa koskevien rajoitusten ja ehdotetun rahoitusmallin vuoksi hyvinvointialueiden itsehallinto jää varsin ohueksi.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 12 loppuun lisätään sanat "*molempiin suuntiin*." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 14 ensimmäinen virke poistetaan ja lisätään kappaleen loppuun uusi virke seuraavasti: "*Hallintoalueiden verotusoikeuden käyttöönotto tarkoittaisi sitä, että eri ihmiset maksavat samasta hoidosta eri summan, mikä on vastoin ihmisten yhdenvertaisuutta.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 15 kolme ensimmäistä virkettä korvataan seuraavasti: "*Valtiovarainvaliokunta muistutti, ettei maakuntaveron käyttöönotolla tule nostaa kokonaisverotuksen tasoa. Veronkiristykset kohdistuisivat jo ennestään kireään työn ja eläkkeiden verotukseen. Työn verotuksen kiristäminen hankaloittaisi työllistämistä ja talouden kasvua, sekä suomalaisten ostovoimaa. Sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannusten noustessa myös suomalaisten kokonaisverotus uhkaa nousta.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ehdotti ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 16 poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 19 loppuun lisätään seuraava virke: "*Ajatuspaja Toivo-ajatuspajan tuoreen tutkimuksen mukaan uudistus tulee johtamaan tilanteeseen, jossa lähes joka toisessa Suomen kunnista ei olisi edustajaa lainkaan tai vain yksi edustaja hyvinvointialueen valtuustossa.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 20 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Hyvinvointialueilla ei olisi jatkossa tosiasiallista vaikutusmahdollisuutta alueen palvelutasoon tai laajasti tuotannon järjestämisen tapoihin. Toimintakyvyttömät ja rajatun päätösvallan kunnat sekä tiukassa valtionohjauksessa olevat hyvinvointialueet ka-*

ventavat merkittävällä tavalla suomalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa järjestettäviin palveluihin ja politiikan suuntaan." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ehdotti ed. Kauman kannattamana, että kappaleen 25 loppuun lisätään seuraava virke: "*Vammaispalvelulain mukaisten päätösten ennakollisissa ja jälkikäteisissä oikeussuojakeinoissa hyvinvointialueilla tulee kiinnittää huomiota siihen, että tehdään viran puolesta menettelyllisiä mukautuksia vammaisten ihmisten osallistumisessa (ml. lapset) koko hallintoprosessin ajan.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää. Lisättiin kappaleen 26 loppuun seuraava virke: "*Valiokunta pitää tärkeänä, että hyvinvointialueilla seurataan uudistuksen vaikutuksia vammaisten henkilöiden palveluihin.*"

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 32 b korvataan seuraavasti: "*Hallituksen esityksessä hyvinvointialueiden määrä ei ole valikoitunut sosiaali- ja terveyspalveluiden tarpeiden pohjalta vaan poliittisista lähtökohdista. Ketään asiantuntija ei ole ehdottanut hallituksen esittämää hyvinvointialueiden määrää. Alueiden lukumäärä on suuri ja osa alueista on väestöpohjaltaan liian pieniä ja kantokyvyltään heikkoja.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 33 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta pitää tärkeänä, että HUS:in toiminnan jatkumisen edellytykset turvataan erityisesti HUS:ille osoitetut valtakunnalliset erityistehtävät huomioiden osoittamalla sen toimintaan riittävä rahoitus.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 36 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta katsoo kuitenkin, että myös pienten kuntien asukkaiden vaikutusmahdollisuudet hyvinvointialueilla on varmistettava alueellisen tasa-arvon toteutumisen varmistamiseksi.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 41 toisesta virkkeestä poistetaan sana "*joustavat*" ja kappaleen jälkeen lisätään uusi kappale seuraavasti: "*Hallituksen esitys ei huomioi EU:n potilasdirektiiviä. Euroopan komissio katsoo, että suomalaiselle asiakkaalle tulisi korvata toisessa EU-valtiossa annetun hoidon kustannukset siihen enimmäismäärään asti, joka vastaavan hoidon tuottamisesta olisi aiheutunut Suomen julkisessa terveydenhoidossa. EU:n komissio on antanut 2015 Suomelle virallisen huomautuksen potilasdirektiivin implementoinnista. Hallitus on ilmoittanut, että se hoitaa potilasdirektiivin implementoinnin sote-uudistuksen yhteydessä, mutta esitys ei sisällä asiasta edes vaikutusarviota.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 44 loppua täydennetään ja lisätään kappaleen jälkeen uudet kappaleet seuraavasti: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää välttämättömänä, että terveydenhuoltolain 9 § tai vastaava sääntely tulee säilyttää, jotta voidaan turvata potilastietojen välittyminen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä ja palvelujen integraatio. EU:n yleinen tietosuoja-asetus mahdollistaa kuitenkin yhteisrekisterinpitäjyyden useamman rekisterinpitäjän välillä.*"

”Uudellemaalle suunnitellussa erillisratkaisuissa ei ole huomioitu tiedon integraation toteutumista. HUSin mukaan tiedon jakamisessa siirrymme 10 vuotta taaksepäin, kun potilastietojen hyödyntäminen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä edellyttää potilaalta erillistä suostumusta eikä tieto kulje saumattomasti eri organisaatioiden välillä.

Yhteisrekisteri mahdollistaa sujuvan tiedonsiirron ja sujuvoittaa asiakkaiden hoitopolkua ja ammattilaisten työtä. Uudistuksessa tarvitaan kattavaa, ajantasaista ja luotettavaa tietopohjaa monialaisten hyvinvointialueiden johtamisen tueksi." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 45 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Suunniteltu rahoitusmalli Uudellamaalla uhkaa viedä rahat jäljelle jäävän peruskunnan lakisääteisten palvelujen järjestämiseltä ja kyvyn investoida palvelujen kehittämiseen. Uudistus hajauttaa vastuuta erityisesti lasten, nuorten ja perheiden sekä haavoittuvassa asemassa olevien asukkaiden palvelujen järjestämisessä. Vastuun hajauttaminen vaikeuttaa etenkin suurissa kaupungeissa väestönkasvun ja maahanmuuton haasteisiin vastaamista, väestön terveyden ja hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämistä sekä eriytymiskehityksen torjumista.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 46 jälkeen lisätään uusi kappale seuraavasti: "*Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Uusimaa koostuu muutamasta isosta ja lukuisista pienistä kunnista, joiden koossa on suuria eroja. Valiokunta pitää tärkeänä, ettei hyvinvointialueella valta keskity suurten kaupunkien asukkaille niin, ettei pienimpien kuntien asukkaille jää käytännössä minkäänlaista äänivaltaa vaikuttaa palveluihinsa.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—2, 3 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 54 neljänneksi virkkeeksi lisätään virke "*Erityisesti kasvukeskuksissa ja pääkaupunkiseudulla monikielisyyden kasvun seurauksena lisääntynyt tulkkauksen tarve ja kommunikoinnin haasteet on huomioitava.*" ja kappaleen viimeiseksi virkkeeksi virke: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää erityishuoltopiirien, joihin kuuluu myös ruotsinkielisiä palveluita tarjoava Kårkulla, lakkauttamista valitettavana.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 56 viimeinen virke poistetaan ja korvataan seuraavilla virkkeillä: "*Useat valiokunnan kuulemat asiantuntijat ovat esittäneet huolensa, miten kunnat selviävät jatkossa tehtävistään ja investoinneista. Uudistuksen arvioidaan heikentävän etenkin suurten ja kasvavien kaupunkien kykyä investoida kestävään kasvuun ja huolehtia kaupungin elinvoimasta, kasvusta ja kilpailukyvystä. Kaupunkien toimintamahdollisuuksia rajoitetaan heikentämällä niiden tulorahoitusta ja niiden investointikyky vaarantuu. Esitetty kaavamainen 13,26 prosenttiyksikön vähennys kunnallisveroprosenttiin ei huomioi riittävästi kuntien nykyisiä kustannusrakenteen eroja, vaan heikentää erityisesti suurimpien kuntien tuloja, vaarantaa palvelutuotannon ja talouden sekä johtaa suhteellisen velkaantuneisuuden merkittävään kasvuun.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 57 toiseksi virkkeeksi lisätään seuraava virke: "*Valiokunta kantaa huolta, että sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteys kuntiin katkeaa ja yhteistyö eri palvelujen välillä heikkenee.*" ja kappaleen viimeiseksi virkkeeksi virke: "*Koronaepidemian vaikutukset niin tuloihin kuin kuluihin vääristävät rahoituksen siirtolaskelmien tietopohjaa siten, että kuntien rahoituksen leikkaus muodostuu suuremmaksi kuin normaaliolosuhteissa.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 58 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Valiokunta nostaa esille huolensa, että uudistuksen seurauksena kuntien käyttötalousmenoista siirtyy pois noin puolet. Kuntien toimintamahdollisuuksia rajoittuu ja investointikyky vaarantuu.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 60 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Valiokunta huomauttaa, että yli 100 000 asukkaan kunnat järjestävät yleensä asukkailleen laajamittaisia joukkoliikennepalveluja ja sote-palvelujen osuus budjetin kuluista on pienempi kuin kunnallisveron tuotoista vähennettävä osuus. Tästä syystä esitetty kaavamainen veroprosenttiin kohdistuva leikkuri vaarantaa myös muiden kuin sotepalvelujen järjestämisen edellytykset.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 60 loppuun lisätään seuraava virke ja kappaleen jälkeen uusi kappale seuraavasti: "*Erityisen suurta huolta kannamme asiantuntijoiden tapaan kuntien keskeisimmän jäljelle jäävän tehtävän eli sivistystoimen vaarantumisesta.*" ”*Esityksessä ei ole otettu huomioon kasvavien kaupunkien erityisiä kustannustekijöitä eikä tarvekertoimessa käytetyt tarvetekijät kuvaa hyvinvointialueiden tosiasiallista palveluntarvetta, kuten muuta maata suurempaa maahanmuuttoa sekä eriarvoistumiseen liittyviä haasteita, kuten segregaatiota, syrjäytymistä sekä päihteiden aiheuttamia lieveilmiöitä ja sosiaalisia palvelutarpeita. Perhetyö ja lastensuojelu tarvitsevat kasvukeskuksissa riittävät resurssit työn toteuttamiseksi. Erityisen suuri ja aiheellinen huoli palveluista ja taloudesta on väestörikkailla ja asukasmääräänsä kasvattavilla alueilla, kuten pääkaupunkiseudulla, Tampereen, Turun, Oulun, Jyväskylän, Kuopion ja Lahden seuduilla.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 61 toiseksi virkkeeksi lisätään seuraava virke: "*Uudistuksen toimeenpanon aikataulua tulee siirtää, jotta alueilla ja kunnilla on koronan jälkihoitovaiheessa siihen realistisia mahdollisuuksia.*" poistetaan kolmannesta virkkeestä sanat "*erityisesti yleisen toimialan ja siihen kytkeytyvän verotuksen*" ja lisätään kappaleen loppuun seuraava virke: "*Esitetty kaavamainen 13,26 prosenttiyksikön vähennys kunnallisveroprosenttiin ei huomioi riittävästi kuntien nykyisiä kustannusrakenteen eroja, vaan heikentää erityisesti suurimpien kuntien tuloja, vaarantaa palvelutuotannon ja talouden sekä johtaa suhteellisen velkaantuneisuuden merkittävään kasvuun.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 62 jälkeen lisätään uusi kappale 62 b seuraavasti: "*Kunnille aiheutuu uudistuksen omaisuusjärjestelyistä taloudellisia menetyksiä, jotka osaltaan vaarantavat kuntien kykyä vastata niille jäljelle jäävistä tehtävistä. Perustuslakivaliokunnan esittämät puutteet kuntien omaisuussiirtojen kompensaa-*

tiomenettelyssä tulee siksi korjata. Kompensaatiota laskettaessa tulee ottaa huomioon myös kuntien osuudet hyvinvointialueille siirtyvien kuntayhtymien peruspääomista sekä hyvinvointialueille kunnilta siirtyvästä irtaimistosta." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 63 muutetaan seuraavasti: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta yhtyy valtiovarainvaliokunnan näkemyksiin (s. 23) ja pitää esitettyjä huolia sinänsä aiheellisina, sillä kuntien tulopohjassa tapahtuu erittäin suuria muutoksia, joiden vaikutuksista ei ole tässä vaiheessa täsmällistä tietoa. Pidemmällä aikavälillä muutos kuntien talouteen on suuri, koska kunnallisveron ja yhteisöveron leikkausten jälkeen verotulojen vuosittainen euromääräinen kasvu on nykytilannetta huomattavasti pienempää, mikä voi heikentää kuntien mahdollisuuksia investointeihin ja taloutensa tasapainottamiseen sekä johtaa suhteellisen velkaantuneisuuden merkittävään kasvuun. Suurissa kaupungeissa mm. MAL-velvoitteet ovat taloudellisesti merkittäviä ja kuntatalouden pitää kyetä niihin vastaamaan.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 64 poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää. Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 64 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta katsoo, ettei tämä esityksen tavoite toteudu.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 65 loppuun lisätään seuraava virke: "*Tässä yhteydessä on huomioitava erityisesti joukkoliikennepalvelujen järjestämisestä ja MAL-velvoitteiden toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 65 loppuun lisätään sanat "*huomattavasti tarkemmin*". Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 67 ensimmäisestä virkkeestä sanat "*luonnollisesti mahdollista*" korvataan sanalla "*todennäköistä*". Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 68 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Valiokunta kantaa huolta, että ne joutuvat olemaan pitkään epätietoisia siitä, tulevatko hyvinvointialueet hyödyntämään kuntien sote-käytössä uudistuksen voimaantulohetkellä olevia tiloja siirtymäkauden jälkeen ja millä mekanismilla ja hinnalla mahdollinen hyödyntäminen toteutetaan.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 71 jälkeen lisätään uusi kappale seuraavasti: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää tärkeänä, että valtion tulee osallistua kasvuinvestointien ja MAL-velvoitteiden rahoittamiseen huomattavasti nykyistä enemmän sekä turvata kaupunkien lainanhoitokyky. Pääomatuloveroista tulee ohjata osa kuntien investointien rahoittamiseen kuntien rahoituspohjan heikentyessä. Sosiaali- ja terveysvaliokunta korostaa, että kuntien yhteisomistuksessa olevien kuntayhtymien omaisuus*

jää sen omistaville kunnille, vaikka henkilöstö siirtyy sille hyvinvointialueelle, jolla kiinteistö sijaitsee." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 74 poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 75 kaksi ensimmäistä virkettä korvataan virkkeellä: "*Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan todennut, että palveluiden hankintaa yksityisiltä palveluntuottajilta ei perustuslain mukaan ole välttämätöntä rajoittaa hallituksen esityksen mukaisella tavalla.*" ja että kappaleen viimeinen virke korvataan seuraavasti: "*Valiokunta esittää huolensa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) rahoitus on vaatimaton siihen nähden, miten merkittäviä taloudellisia säästöjä ennaltaehkäisyn ja terveyden edistämisen toimilla voidaan pitkällä aikavälillä saavuttaa.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 76 viimeinen virke poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 77 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Henkilöstön saatavuus ja siten palveluihin pääsy tulee varmistaa. Huomiota tulee myös keskittäminen hyvään johtamiseen, työssä jaksamiseen ja erilaisiin urapolkuihin vahvistaa sosiaali- ja terveysalan houkuttelevuutta. Lisäksi erityisosaaminen ja erityispalveluiden saavutettavuus on kyettävä varmistamaan yhdenvertaisesti kaikkialla Suomessa.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 78 viimeinen virke poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 78 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta kuitenkin huomauttaa, että esitetystä rahoitusmallista johtuen hyvinvointialueilla ei ole kannustinta toimia kustannustehokkaasti, vaan pikemminkin pyrkiä käyttämään kaikki vuoden mittaan valtiolta saamansa rahoitus, jotta rahoitusta ei myöhempinä vuosina vähennettäisi.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 80 poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 82 2.—6. virke poistetaan ja kappaleen loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Pelastustoimen liittäminen samaan hallintoon soten kanssa synnyttää väistämättä hyvinvointialueiden sisäiseen resurssien jakoon kilpailutilanteen pelastustoimen ja sosiaali- ja terveyspalvelujen välille. Koska sote-palveluista on vaikea säätää, on todennäköistä, että hyvinvointialueilla säästökohteita tultaisiin hakemaan pelastustoimen puolelta laskien samalla pelastustoimen palvelutasoa. Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää välttämättömänä sopimuspalokuntien kanssa tehtävän yhteistyön jatkumista ja hyvinvointialueiden velvoitetta tehdä yhteistyötä sopimuspalokuntien kanssa, mikä tulee huomioida myös hyvinvointialueiden rahoituksessa. Poikkeuksena kai-*

kista muista hyvinvointialueista, Vantaa-Keravan ja Keski-Uudenmaan alueille siirtyy myös pelastustoimen järjestämisvastuu, jolloin nykyinen pelastuslaitos joudutaan jakamaan kahtia. Vasta hyvinvointialueet voisivat keskenään muodostaa sopimuksella hyvinvointialueiden yhteisen pelastuslaitoksen. Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää järkevämpänä ratkaisuna hyvinvointialueiden yhteisen pelastuslaitoksen perustamista suoraan lainsäädännöllä." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleeseen 87 lisätään uusi neljäs virke seuraavasti: "*Yhteisrekisteri mahdollistaa sujuvan tiedon siirron ja sujuvoittaa asiakkaiden hoitopolkua ja ammattilaisten työtä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleeseen 89 lisätään uusi toinen virke seuraavasti: "*On kuitenkin epäselvää, mikä on riittävä määrä omaa palvelutuotantoa.*" kolmannesta virkkeestä korvataan sana "*palveluksessaan*" sanalla "*käytössään*" ja kappaleen viimeinen virke korvataan virkkeellä "H*yvinvointialue tulee voida kuitenkin ostaa toiminnan edellyttämää palvelutuotantoa myös muilta palveluntuottajilta.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 90 ensimmäinen virke poistetaan, toisesta virkkeestä poistetaan sana "*kuitenkaan*" ja kappaleen loppuun lisätään seuraava virke: "*Julkisen sektorin oman tuotannon painottaminen voi johtaa siihen, ettei yksityisen sektorin toiminnalla ole enää riittäviä toimintaedellytyksiä ylläpitää edes sellaista täydentävää toimintaa, johon julkisen sektorin omat resurssit eivät riitä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 92 ensimmäisestä virkkeestä poistetaan sana "*oman*”, korvataan sana "*sen*" sanalla "*alueella*", korvataan sanat "*omaa tuotantoaan*" sanalla "*tuotantoa*" ja kappaleen loppuun lisätään seuraava virke: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää tärkeänä, että hyvinvointialueella tulee itsellään olla mahdollisuus päättää palveluntuotantorakenteestaan.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—3, 2 tyhjää.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 93 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta kiinnittää huomiota julkisomisteisten yhtiöiden asemaan ja huomauttaa, että näiden yhtiöiden toiminta on katsottava osaksi omaa tuotantoa.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 93 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta kuitenkin katsoo, että oman tuotannon vaatimus täyttyy myös alla puolella arvioidusta tuotannosta, kun palvelujen riittävä kapasiteetti häiriötilanteessa voidaan turvata muutoin.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 94 kolmanneksi viimeiseksi virkkeeksi lisätään seuraava virke: "*Valiokunta katsoo, että hyvinvointialueiden yhdessä perustama, esimerkiksi vammaispalvelujen tuottajaorganisaatio lasketaan osaksi omaa tuotantoa ja osaamista.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—2, 3 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman ehdotti, että kappaleen 95 viimeinen virke korvataan seuraavasti: "*Jokaisella hyvinvointialueen maantieteellisellä alueella ei kuitenkaan tarvitse olla omaa tuotantoa. Valiokunta pitää tärkeänä, että palveluiden järjestäminen ja tuottaminen pitää erottaa velvoittavasti lainsäädännössä. Tämä mahdollistaa kustannustehokkaat päätökset siitä, tuottaako hyvinvointialue palvelut itse vai hankitaanko ne ulkopuolisilta toimijoilta. Yksityiseltä palveluntuottajalta tulee saada jatkossakin hankkia lääkäripalveluja, kuten erikoissairaanhoidossa tehtävää hoidon tarpeen arviointia, hoitoratkaisujen tekemistä tai diagnosointia, jotka ovat tosiasiallista lääkärin työtä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 13—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 100 viimeinen virke poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 13—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 102 poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Lisättiin kappaleen 103 b viimeiseen virkkeeseen sanat "*itsenäisten ammatinharjoittajien*".

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 105 toiseksi virkkeeksi lisätään seuraava virke: "*Yksityisillä toimijoilla tulee jatkossakin olla oikeus järjestää toimintaansa valitsemallaan tavalla ja alihankinnan rajoitukset ovat tarpeettomia.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 106 kolmanneksi virkkeeksi lisätään seuraava virke: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta painottaa, ettei laissa tule määrät ehdottomana prosenttiosuutta, jota ulkoistamisen osuus ei voi ylittää.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää. Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 108 loppuun lisätään seuraava virke: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää tärkeänä, ettei nykyisenkaltaista ammatinharjoittamisen ja yritysten kautta palvelujen oston kautta tuotettavia palveluja rajoiteta hyvinvointialueen hankinnoissa.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 110 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Ammatinharjoittajien laskeminen alihankkijoiksi on hyvin hankalaa. Jos heitä ei saa lukea mukaan tuotettaessa palveluja julkiselle, moni toiminta loppuu, hankaloituu tai kallistuu merkittävästi. Valiokunta katsoo, että alihankintarajoitus tulisi poistaa tai edes, ettei ammatinharjoittajia lasketa siihen mukaan.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 111 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta pitää tärkeänä, ettei lainsäädännöllä hankaloiteta ammatinharjoittajien työskentelemistä niin julkisessa kuin yksityisessä palveluntuotannossa.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Kappale 111 muutettiin kuulumaan seuraavasti: "*Valiokunta katsoo, että alihankinnan rajoittaminen tietyllä prosenttiosuudella ei ole tarkoituksenmukaista, vaan olennaista on alihankinnan valvonnan ja palvelutuotantoon liittyvien vastuiden järjestäminen. Myös perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että väljempikin sääntely on mahdollista ja painottaa valvonnan keskeistä merkitystä. Valiokunta edellyttää, että valtioneuvosto selvittää lainsäädännön muutostarpeet alihankinnan osalta mahdollistaen tarkoituksenmukaisen alihankinnan ja antaa tarvittaessa korjausehdotukset eduskunnalle. Valiokunta ehdottaa asiasta lausumaa. (Valiokunnan lausumaehdotus 3)*"

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 113 poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 114 poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Ed. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 116 ensimmäinen virke poistetaan ja toisesta virkkeestä poistetaan sana "*kuitenkin*". Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 117 toiseksi viimeisestä virkkeestä sana "*tarkentaa*" muutetaan sanaksi "*muuttaa*" ja kappaleen loppuun lisätään seuraava virke: "*Hallituksen esitys heikentää kuitenkin merkittävästi näiden yhtiöiden nykymuotoisen toiminnan edellytyksiä ja muuttaa hallinnon prosessit huomattavasti raskaammiksi.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 118 korvataan seuraavasti: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa muutoksia hallituksen esityksen mukaiseen perusratkaisuun siitä, että hyvinvointialueiden omistamien yhteisöjen palvelutuotanto voi jatkua entisellään. Valiokunta kuitenkin katsoo, että eri yhtiömuotojen huomioiminen tulee ottaa jatkovalmistelussa huomioon ja mahdollistaa hyvinvointialueiden mahdollisuudet hyödyntää erilaista palveluntuotantoa. Palvelujen tuotannosta vastaavan tahon oikeudellisen muodon ei tule rajoittaa palvelun tuotannon organisoitumista, sillä tällöin voidaan menettää sellaista organisatorista tehokkuutta ja kyvykkyyttä, jota paremmilla organisoitumistavoilla voitaisiin saavuttaa. Valiokunta myös huomauttaa, että nykyisen järjestelmän puitteissa tehokkaiksi kehittyneet erilaiset organisoitumismuodot jäisivät todennäköisimmin kokonaan kehittymättä, mikäli oikeushenkilömuotoja rajoitettaisiin.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 119 poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Ed. Juvonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappale 119 poistetaan ensimmäistä virkettä lukuun ottamatta. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—2, 3 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 121 ensimmäisen virkkeen jälkeen kappaleen loppuosa korvataan seuraavasti: "*Erikoissairaanhoidon hoitoonottopää-*

tösten ja hoitoratkaisujen salliminen vain virkalääkärin tehtäväksi ei ole perusteltu eikä uudistuksen tavoitteiden mukainen ratkaisu. Vaatimus vähentää hyvinvointialueen mahdollisuuksia tehdä toimivia ratkaisuja ja siten heikentää palvelujen saatavuutta sekä nostaa kustannuksia." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 123 toinen virke poistetaan ja kappaleen loppuun lisätään seuraava virke: "*Virkalääkärivaade kaventaa kohtuuttomasti lääkärien ammattioikeuksia, ja lisäksi se lisää tarpeetonta byrokratiaa ja tekee hankinnat hankaliksi. Esitetylle sääntelylle ei myöskään ole riittäviä perusteita.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 129 poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 130 kolme viimeistä virkettä korvataan seuraavasti: "*Erikoissairaanhoidon hoitoonottopäätösten ja hoitoratkaisujen salliminen vain virkalääkärin tehtäväksi ei ole perusteltu eikä uudistuksen tavoitteiden mukainen ratkaisu. Vaatimus vähentää hyvinvointialueen mahdollisuuksia tehdä toimivia ratkaisuja ja siten heikentää palvelujen saatavuutta sekä nostaa kustannuksia. Valiokunta näkee, että nykyisessä terveydenhuoltolaissa on säädetty toimivasti ja joustavasti siitä, miten julkista valtaa terveydenhuollon toimintayksikössä käytetään (57 §).*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Muutettiin kappaleen 131 kolmas virke kuulumaan seuraavasti: "*Valiokunta toteaa, että säännökset mahdollistavat sen, että hyvinvointialue voi hankkia myös kokonaisuudessaan tietyt yksittäiset erikoissairaanhoidon toimenpiteet (esim. kaihileikkaukset) ostopalveluna, kunhan sillä on kyseisellä erikoisalalla riittävä oman tuotannon osaaminen.*"

Ed. Sarkkinen ehdotti, että kappaleen 133 b:n kolmanteen virkkeeseen lisätään sana "*painavia*". Ehdotus hyväksyttiin äänin 12—5.

Poistettiin kappaleen 133 b:n viimeisestä virkkeestä sanat "*edellä mainituin lähetettä koskevin rajauksin*".

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 135 toinen virke poistetaan ja viimeinen virke korvataan seuraavasti: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta korostaa kuitenkin, että hallituksen lakiesityksen perusteella julkisomisteisten yhtiöiden Coxan ja Sydänsairaalan toimintaedellytykset heikennevät merkittävästi ja päällekkäisyydet ja hallinto lisääntyvät. Käytännössä erilaisten yhtiömallien hyödyntäminen sekä muut rajoitteet yksityisen palvelutuotannon hankkimiseen heikentävät hyvinvointialueiden kykyä tuottaa laadukkaita palveluita lähellä ihmistä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—5.

Ed. Kauma vpj. Laihon kannattamana ehdotti, että kappaleen 135 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta katsoo, että EU:n valtiontukisääntely tulisi selvittää.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Lisättiin kappaleen 135 jälkeen uusi kappale seuraavasti: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää hyvänä, että perustuslakivaliokunnan kannan pohjalta hallitus on valiokunnan saaman selvityksen mukaan päättänyt aloittaa lainsäädännön selvitystyön, jossa arvioidaan mahdollisten säännösmuutosten reunaehdot ja sääntelyvaihtoehdot. Valiokunta näkee, että hyvinvointialueiden toimintaa ohjaavan sosiaali- ja terveysministeriön tulee etsiä yhteistyössä toimintamallit, jotka mahdollistavat julkisomisteisten yhtiöiden toiminnan jatkuvuuden mahdollisimman sujuvasti hyväksyttävän lainsäädännön puitteissa. Valiokunta kiirehtii asian selvittämistä. (Lausumaehdotus 15)*"

Poistettiin kappaleen 135 a neljäs virke.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 136 ensimmäisen virkkeen jälkeen loppuosa kappaleesta korvataan seuraavasti: "*Valiokunta kiinnittää huomiota, että sopimusten irtisanomisehtojen sekä kunnille jäävien seuraamusten osalta esitys on epäselvä ja oikeudellisesti ongelmallinen. Sopimusten mitätöinti lain nojalla merkitsee olennaista puuttumista perustuslaissa turvattuun omaisuuden suojaan. Perustuslaissa suojattujen keskeisten oikeuksien rajoittaminen vaatii erittäin painavia perusteita.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 137 kolmanneksi virkkeeksi lisätään seuraava virke: "*Asiantuntijat ovat tuoneet esille, että mitättömyyttä koskeva sääntelymalli jättää liikaa harkintavaltaa eikä ole tarkkarajainen ja riittävän täsmällinen suhteessa irtisanomisen edellytyksiin.*" ja kappaleen viimeiseksi virkkeeksi lisätään virke: "*Asiantuntijat ovat tuoneet ilmi, että perustuslain 15 §:n ohella ehdotettu mitättömyys- ja irtisanomissääntely on merkityksellinen EU:n hankintadirektiivin ja sitä toimeenpanevan hankintalain kannalta.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 139 ensimmäisen virkkeen jälkeen loppuosa kappaleesta korvataan seuraavasti: "*Yksityisen toimijan tulee saada organisoida toimintansa haluamallaan tavalla huomioiden kuitenkin sen, että viimekätinen vastuu toiminnan laadusta ja laatupoikkeamista tulee alihankintatilanteissa aina määritellä sopimuksissa. Nykyisten hankintojen rajoitusten lisäksi hallituksen esitys estäisi tekemästä uusia hankintoja yksityiseltä palveluntuottajalta, vaikka hyvinvointialue tulevaisuudessa katsoisi ne järkeviksi ja tarkoituksenmukaisiksi ihmisten palvelujen kannalta. Sosiaali- ja terveysvaliokunta huomauttaa, että hallituksen esityksessä esitetyt palvelujen ulkoistamisen rajoitukset osuvat voimakkaasti pieniin kuntiin, joissa palvelujen ulkoistamiselle on voitu turvata lähipalvelujen saatavuus.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 141 loppuun lisätään seuraava virke: "*EU-oikeudellisesti epäselvä kysymys, onko sallittua hankintadirektiivin kannalta säätää hankintasopimusten mitättömyydestä ja irtisanomisesta jo yksin siitä syystä, että direktiivi ei sisällä nimenomaisia määräyksiä hankintasopimusten mitättömyydestä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 142 loppua täydennetään ja että kappaleen jälkeen lisätään uusi otsikko ja uudet kappaleet seuraavasti: "*Talousvaliokunta toteaa lausunnossaan, että taannehtivaan lainmuutokseen nojautuva sopimusten mitätöinti tai irtisanominen on ongelmallinen paitsi niiden kannalta, joilla on tällä hetkellä voimassa oleva ja uuden lainsäädännön myös lakkaava sopimussuhde julkishallinnon yksiköiden kanssa, myös kaikkien muidenkin sellaisten yritysten kannalta, jotka jatkossa suunnittelevat sopimussuhdetta suomalaisten julkishallinnon yksiköiden kanssa. Yritykset joutuvat vastedes punnitsemaan julkishallinnon yksiköiden kanssa tehtävien sopimusten pysyvyyttä, oikeutettujen odotusten ja luottamuksen suojaan kohdistuvia muutoksia. Valiokunta katsoo, että saavutettava hyöty sopimusten mitätöinnin muihin ulkoisiin vaikutuksiin on talousvaliokunnan lausunnossa esitetyllä tavalla merkittävä, eikä siitä saavutettava hyöty kata haittoja.*"

"*Valtiontakausten ennakkoilmoittamisesta (notifioinnista) komissiolle*

Uudistuksessa otetaan tietoinen riski, että järjestelmää joudutaan muuttamaan jälkikäteen, sillä sääntelyyn on lähdetty ilman EU-notifikaatiota. Kysymys liittyy voimaanpanolain 34 §:ään, jonka mukaan valtioneuvosto voisi myöntää valtiontakauksen hyvinvointialueille siirtyville lainoille ja muille sitoumuksille. Näin varmistettaisiin mm. sairaanhoito- ja erityishuoltopiirien kuntayhtymien tekemien rahoitusjärjestelyjen jatkuvuus sekä lainojen säilyminen nollariskiluokassa ja turvattaisiin myös velkojen asema lainojen siirtotilanteessa. Hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa siirtyvien lainojen määräksi arvioidaan siirtohetkellä noin 4,2 miljardia euroa. Valiokunta katsoo, että notifioinnin tarve tulee selvittää ja dokumentoida riittävällä laajuudella ja tarkkuudella. Myös talousvaliokunta korosti, että ehdotetun sääntelyn mahdollinen notifiointivelvoite on selvitettävä huolellisesti.

Potilasdirektiivin toimeenpanon huomiotta jättäminen jättää edelleen Suomen oikeustilan EU-oikeuden vastaiseksi ja jättää suomalaiset muita EU-kansalaisia heikompaan asemaan." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Pj. Lohi ed. Lindénin kannattamana ehdotti, että kappaleen 144 viimeinen virke muutetaan kuulumaan seuraavasti: "*Valiokunta kuitenkin pitää selvänä, että sellainen perusterveydenhuollon ulkoistussopimus, joka on nykyisessä järjestelmässä esimerkiksi yhden kunnan perusterveydenhuollon niin sanottu kokonaisulkoistus, ei ole säännöksen nojalla laajuuden ja tehtäväalan osalta mitätön, jos kyseessä on hyvinvointialueen palvelujen kokonaisuuden kannalta vähäinen ulkoistus.*"

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 144 viimeinen virke muutetaan kuulumaan seuraavasti: "*Valiokunta kuitenkin pitää selvänä, että sellainen perusterveydenhuollon ulkoistussopimus, joka on nykyisessä järjestelmässä esimerkiksi yhden kunnan perusterveydenhuollon niin sanottu kokonaisulkoistus, ei ole säännöksen nojalla mitätön.*"

Pj. Lohen ja vpj. Laihon ehdotuksista äänestettiin vastakkain. Pj. Lohen ehdotus hyväksyttiin äänin 14—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 145 jälkeen lisätään uusi kappale seuraavasti: "*Kunnat ovat nykyisin hankkineet palveluja yrityksiltä ja järjestöiltä ja käytössä on monilla alueilla ollut toimiva monituottajamalli, josta on ollut hyviä kokemuksia niin asiakkaiden hoidon sujuvuuden, laadun ja kustannustehokkaiden palvelujen tuotannon osalta. Myös palveluiden ulkoistuksia on tehty liittyen henkilöstön saatavuusongelmiin tai tuottavuuden parantamiseen. Lainsäädännön olisi mahdollistettava alueellisesti parhaiden ratkaisumallien toteutus, sekä kannustettava järjestäjää valitsemaan kustannustehokkaita ja laadukkaita palvelutuotannon muotoja. Näitä mahdollisuuksia kavennetaan hallituksen esityksellä merkittävästi. Muun muassa Soste pitää tärkeänä, että hyvinvointialueiden palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa kuullaan nykyistä enemmän palvelujen käyttäjiä. Järjestöillä on hyvinvointialueilla merkittävä rooli asukkaiden osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamisessa. Hyvinvointialueilla tarvitaan esimerkiksi alueellisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaattoreita ja verkostoja.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 149 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, ettei yliopistosairaalojen roolia ja rahoitusta ole riittävällä tavalla turvattu hallituksen esityksessä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—5.

Lisättiin kappaleeseen 150 uusi kolmas virke seuraavasti: "*Asiantuntijakuulemisten mukaan Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa on jo kehitetty lasten, nuorten ja perheiden vaativien erityispalveluiden osaamis- ja tukikeskusmallia (OT-keskukset).*"

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 151 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Vammaiset tarvitsevat kokonaisvaltaisesti toimia erityispalveluja kuten tutkimuksia, kuntoutusta, kriisipalvelua, osallistumista edistävää toimintaa ja pitkäaikaista asumispalvelua. Lakiehdotusten myötä kehitysvammaisten ja muiden vammaisten palvelut tulevat kärsimään. Toiminta kokonaisuudessaan vaatii laajaa erityisosaamista ja moniammatillisia työryhmiä. Perustuslakivaliokunta nosti esille lausunnossaan, ettei uudistus saa aiheuttaa heikennyksiä vammaisten henkilöiden asemaan ja painottaa tarvetta huolehtia erityisesti siirtymävaiheessa siitä, että erityishuoltopiirien lakkauttaminen ei aiheuta tosiasiallisia heikennyksiä vammaisten henkilöiden asemaan. Erillistä arviota uudistuksen vaikutuksista vammaisten asemaan ei ole kuitenkaan tehty.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 152 kaksi viimeistä virkettä poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—6.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 153 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Valiokunta pitää valitettavana, että erityishuoltopiirit lakkautetaan lakiuudistuksen yhteydessä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—3, 3 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 155 viimeinen virke poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—6.

Ed. Juvonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 155 viimeinen virke muutetaan kuulumaan seuraavasti: "*Valiokunta pitää tärkeänä, että vammaisten henkilöiden tarvitsemien palvelujen saatavuus ja palvelutuotannon jatkuvuus ja niihin liittyvä osaaminen turvataan.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—6.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 159 loppuun lisätään seuraava virke: "*Kaksikielisten hyvinvointialueiden lakisääteisten yhteistyösopimusten laatimiselle tarvitaan selkeät ohjeet.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Ed. Juuso ed. Juvosen kannattamana ehdotti, että kappale 166 muutetaan kuulumaan seuraavasti: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta katsoo, että Lapin ja Etelä-Savon ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen loppuminen saattaa vaarantaa potilasturvallisuuden ja palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden. Tästä syystä yhteispäivystyksen jatkamista tulee harkita jatkotyössä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—6.

Lisättiin kappaleen 166 loppuun seuraava virke: "*Valiokunta toteaa, että esimerkiksi Raahen aluesairaalassa on mahdollista jatkaa nykyisenkaltaista päivystystyöskentelyä, koska kyseessä on hyvinvointialue, jolla sijaitsee yliopistollinen sairaala ja koska sääntely mahdollistaa joustavan järjestelyn ulkoistetun työvoiman käytössä.*"

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 169 toinen virke poistetaan ja kappaleen loppuun lisätään seuraava virke: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää sitä todellisena riskinä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—3, 3 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 170 ensimmäinen virke poistetaan ja kappaleen loppuun lisätään seuraava virke: "*Esitettyjen asiantuntijalausuntojen perusteella riskinä voidaan myös nähdä, että koulukuraattorien ja -psykologien siirtyessä hyvinvointialueiden työnjohdolliseen alaisuuteen voidaan heitä määrätä direktio-oikeuden rajoissa myös muihin kuin opiskeluhuollon tehtäviin. Tällaisessa tilanteessa opiskeluhuollon palvelujen saatavuus tosiasiallisesti heikkenee.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—6.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 171 kaksi ensimmäistä virkettä poistetaan ja viimeinen virke muutetaan kuulumaan seuraavasti: "*Valiokunta painottaa, että opiskeluhuoltoa toteutetaan vastaisuudessakin lähellä opiskelijoita, paikallisesti ja yhteistyössä opiskelijoiden sekä heidän huoltajiensa kanssa.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—6.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 172 ensimmäisestä virkkeestä poistetaan sana "*ensisijaisesti*" ja poistetaan kappaleen kolmas ja neljäs virke. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—6.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 174 poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—6.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 175 loppuun lisätään seuraava virke: "*Lisäksi valiokunta pitää tärkeänä toteuttaa kiireellisesti matalankynnyksen mielenterveyspalvelujen turvaamiseksi terapiatakuun.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—6.

Lisättiin kappaleen 175 loppuun seuraava virke: "*Valiokunta kiirehtii terapiatakuuta osana hoitotakuun uudistamista matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen turvaamiseksi.*"

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 178 ensimmäisen virkkeen loppuun lisätään sanat: "*ja siihen varataan riittävä rahoitus*" ja että kappaleen loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Yhdymme valtiovarainvaliokunnan huoleen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vähäisestä rahoituksesta. Hyvinvointialueiden valtion rahoituksesta vain noin 1 prosenttia perustuisi hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Hallituksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rahoitus on vaatimaton siihen nähden, miten merkittäviä taloudellisia säästöjä ennaltaehkäisyn ja terveyden edistämisen toimilla voidaan pitkällä aikavälillä saavuttaa. Myös SOSTE esittää, että osuuden tulisi olla suurempi, jotta myös hyvinvointialueilla olisi vahvempi kannuste hyvinvoinnin ja terveyden edistämiselle.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 180 kuudenneksi virkkeeksi lisätään seuraava virke: "*Neuvolapalvelut ovat erottamaton osa perusterveydenhuollon kokonaisuutta, minkä takia niiden säilyminen osana muuta perusterveydenhuoltoa on tärkeää.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—2, 3 tyhjää.

Lisättiin kappaleen 180 loppuun seuraava virke: "*Valiokunta korostaa, että sosiaali- ja terveyspalvelujen lähipalvelujen tarjonta kaikkien kuntien alueella on tärkeä yhteistyön onnistumisen edellytys ja merkityksellistä myös väestön hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta.*"

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 187 toiseksi virkkeeksi lisätään seuraava virke: "*Mikäli kunnat eivät voisi jatkossa tuottaa työpajojen kautta esimerkiksi kuntouttavaa toimintaa tai sosiaalista kuntoutusta hyvinvointialueille, tuhansien syrjäytymisvaarassa olevien nuorten palvelut ovat vaarassa.*" ja että kappaleen jälkeen lisätään uusi kappale seuraavasti: "*Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta piti lausunnossaan tärkeänä, että kuntien järjestämän monialaisen työpajatoiminnan jatkuminen turvataan myös sote-uudistuksen jälkeen. Valiokunta pitää tärkeänä, että uudistuksen jälkeen kuntouttavan työtoiminnan palveluja on saatavissa myös työllistämispalvelujen tarpeisiin.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Lisättiin kappaleen 192 loppuun seuraava virke: "*Järjestöillä on merkittävä rooli kansanterveyden edistämisessä.*"

Lisättiin kappaleen 193 loppuun seuraavat virkkeet: "*Vaikka esitykseen on kirjattu yhteistyövelvoite järjestöjen kanssa, on kuitenkin varmistettava, että jokaiselle alueelle muodostuu toimiva yhteistyörakenne hyvinvointialueen ja järjestöjen yhteistyölle. Valiokunta pai-*

nottaa, että on tärkeää, että myös järjestöjen toimintamahdollisuudet turvataan uudistusta toimeenpantaessa."

Lisättiin kappaleeseen 199 uusi neljäs virke seuraavasti: "*Valiokunta korostaa yhteistyötä saamelaiskäräjien kanssa erityisesti niiltä osin kuin hyvinvointialueen palvelut koskettavat saamen kieltä ja kulttuuria.*"

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 203 jälkeen lisätään uusi kappale seuraavasti: "*Hallituksen esityksestä puuttuu määritelmä viidestä yliopistosairaalasta ja niitä koskevista säädöksistä sekä niiden rahoitus uupuu. Tämä puute vahingoittaa pahimmassa tapauksessa peruuttamattomasti lääketieteen tutkimuksen ja opetuksen toimintamahdollisuuksia, joiden varaan erityisesti Suomen erinomainen erikoissairaanhoito rakentuu. Hallituksen puutteellinen rahoitusmalli veisi pohjan yhdenvertaiselta erikoissairaanhoidolta ja heikentäisi merkittävästi koko Suomen erikoissairaanhoitojärjestelmää. Suomen johtavaan ja ainoaan laajasti kansainvälisellä tasolla toimivaan yliopistosairaalaan HUS:iin kohdistuva rahoitusleikkaus vaikuttaisi koko maahan: ihmisten hoitomahdollisuuksiin ja lääketieteen tutkimukseen.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 204 muutetaan kuulumaan seuraavasti: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta toteaa, että esityksessä ehdotettu TKKI-rakenteita koskeva sääntely tulee saattaa kuntoon ennen esityksen hyväksyntää.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 13—3.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 205 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta huomauttaa, että yliopistollisen sairaalan ylläpitämisestä aiheutuvia kustannuksia ei ole riittävästi huomioitu osana hyvinvointialueiden rahoitusmallia.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 208 viimeinen virke poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 209 b viimeinen virke muutetaan kuulumaan seuraavasti: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta toteaa, että sekä yliopistotasoisen terveydenhuollon että sosiaalihuollon tutkimusrahoituksen taso on välttämätöntä jatkossa turvata ja pyrkiä sitä myös korottamaan.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 212 loppuun lisätään uusi virke seuraavasti: "*Valiokunta pitää tärkeänä, että aluehallintovirasto voi ottaa valvonta-asioita vireille myös omasta aloitteestaan eikä ainoastaan tehtyjen kanteluiden perusteella.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—5.

Lisättiin kappaleen 213 loppuun uusi virke seuraavasti: "*Valiokunta pitää tärkeänä, että tehtävien lisääntyessä niihin osoitetaan riittävä rahoitus.*"

Muutettiin kappaleen 215 ensimmäinen virke kuulumaan seuraavasti: "*Valiokunta pitää hyvänä, että ehdotus parantaa valvontaviranomaisten mahdollisuuksia ohjata ja valvoa niin oman kuin myös ostopalvelutuotannon lainmukaisuutta verrattuna nykytilaan.*"

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 230 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta edellyttää, että HUS-yhtymälle turvataan riittävä rahoitus, jotta se pystyy jatkamaan tehtäviensä hoitamista ilman tarvetta palvelutason heikennyksiin tai irtisanomisiin, jotka vaarantaisivat sen vastuulla olevien valtakunnallisten erityistehtävien hoitamisen.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 230 jälkeen lisätään uusi otsikko ja uudet kappaleet seuraavasti:

"*Potilasdirektiivi*

Suomen implementoivan potilasdirektiivin soveltamiseen luotu suomalainen sairausvakuutusmalli ei ole EU:n potilasdirektiivin mukainen. EU:n komissio on katsonut, ettei Suomi ole pannut täytäntöön kaikkia vaadittuja artikloja ja antanut vuonna 2015 Suomelle virallisen huomautuksen potilasdirektiivin implementoinnista.

Potilasdirektiivin toimeenpanon huomiotta jättäminen jättää edelleen Suomen oikeustilan EU-oikeuden vastaiseksi ja jättää suomalaiset muita EU-kansalaisia heikompaan asemaan. Asiantuntijakuulemisen yhteydessä on selvinnyt, että kansalaisten oikeuksia ja elinkeinovapautta väheksyvä hallitus pitää potilasdirektiiviä jonkinlaisena yritysten edunvalvonnan kysymyksenä eikä, kuten pitäisi, EU-kansalaisille luodun perusoikeuden toimeenpanona. Direktiivin implementointi oikein tulee siis todennäköisesti edellyttämään sote-lakien muuttamista tai aiheuttamaan huomattavan lisäkustannuksen. Potilasdirektiivin huomioon ottaminen sote-lakiesityksen yhteydessä olisi ollut perusteltua." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 10—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleeseen 235 lisätään uusi toiseksi viimeinen virke seuraavasti: "*Ehdotetussa lakisääteisen pelastustoimen palvelutason rahoituksessa on merkittävä vuosittainen kokonaisvaje.*" ja kappaleen jälkeen uusi kappale 235 a seuraavasti: "*Poikkeuksena kaikista muista hyvinvointialueista, Vantaa-Keravan ja Keski-Uudenmaan alueille siirtyy myös pelastustoimen järjestämisvastuu. Sote-uudistuksen myötä Keski-Uudenmaan pelastuslaitos jaetaan ensin Vantaa-Kerava ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksiin, ennen kuin nämä voivat muodostaa sopimuksella hyvinvointialueiden yhteisen pelastuslaitoksen.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—3, 2 tyhjää.

Täydennettiin kappaleen 225 viimeistä virkettä seuraavasti: "*sekä pelastustoimen lähipalvelujen säilyttämistä nykyistä vastaavalla tasolla.*"

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 236 loppuun lisätään seuraava virke: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta korostaa, että hyvinvointialueilla on velvoite tehdä yhteistyötä sopimuspalkokuntien kanssa ja tämä tulee huomioida myös hyvinvointialueiden rahoituksessa.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 241 toiseksi viimeistä virkettä täydennetään seuraavasti: "*kuitenkin mahdollistaen yksityisten toimijoiden ympärivuorokautisten päivystyspalvelujen tuottamisen*." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 242 ensimmäisen virkkeen jälkeen lisätään seuraavat virkkeet: "*Ehdotettu sääntely rajoittaisi perusteettomasti hyvinvointialueiden mahdollisuutta päättää itse tarkoituksenmukaisimmista ratkaisuista kyseisten palveluiden järjestämiseksi. Rajoitukset koskien vuokratyövoiman ja hankitun työvoiman käyttöä ympärivuotokautisen päivystyksen palveluissa lisäävät byrokratiaa ja vaikeuttavat tarpeettomasti työtehtävien käytännön hoitamista ympärivuorokautisessa päivystyksessä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 13—3.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 247 ensimmäisestä virkkeestä sanat "*voivat poiketa*" korvataan sanalla "*poikkeavat*" ja virkkeen jälkeen lisätään uusi virke seuraavasti: "*Esitetty kaavamainen veroprosentin vähentäminen tietyllä määrällä prosenttiyksiköitä ei huomioi kuntien nykyisten veroprosenttien eroa eikä siirtyvien toimialojen kustannusten osuutta kunnan kokonaismenosta.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—2, 3 tyhjää.

Vpj. Laiho ehdotti ed. Kauman kannattamana, että kappaleen 250 ensimmäiseksi virkkeeksi lisätään virke: "*Palvelujärjestelmän haasteen ovat erilaisia eri puolilla maata.*" ja että kappaleen kolmannen virkkeen jälkeen lisätään seuraavat virkkeet: "*Hallituksen esityksessä ei ole otettu huomioon kasvavien kaupunkien erityisiä kustannustekijöitä eikä tarvekertoimessa käytetyt tarvetekijät kuvaa hyvinvointialueiden tosiasiallista palveluntarvetta, kuten muuta maata suurempaa maahanmuuttoa sekä eriarvoistumiseen liittyviä haasteita, kuten segregaatiota, syrjäytymistä sekä päihteiden aiheuttamia lieveilmiöitä ja sosiaalisia palvelutarpeita. Perhetyö ja lastensuojelu tarvitsevat kasvukeskuksissa riittävät resurssit työn toteuttamiseksi. Hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen kohdentamiseen on ehdotettu käytettävän THL:n tarvevakiointimallia, joka on monelta osin vakavasti keskeneräinen ja siten asettaa kyseenalaisiksi mallin lopputuloksena syntyvät alueelliset tarvevakiointikertoimet rahoituksessa. Tarvevakiointimalli ei huomioi eroja palvelujen saatavuudessa tai laatuun, vaikuttavuuteen tai terveyshyötyyn liittyviä tekijöitä ja palvelukertoimet painottuvat kroonisiin sairauksiin ja mallin ulkopuolelle jäävät muun muassa tehohoitoa vaativat sairaudet, elinsiirrot, palovammat ja kaikki muut vaikeat akuutit sairaudet, jotka kuormittavat etenkin erikoissairaanhoitoa ja edellyttävät laajaalaista päivystysvalmiutta.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—5.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 253 neljänneksi virkkeeksi lisätään seuraava virke: "*Alueellisten erityispiirteiden osalta harvemman asukastiheyden merkitys rahoitusmallissa jää kuitenkin vähäiseksi.*" ja että kappaleen lisätään seuraava virke: "*Malliin sisältyvä siirtymätasausjärjestelmä heikentää kannustimia palveluiden järjestämiseen kustannustehokkaasti.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 253 toinen ja viimeinen virke poistetaan ja kappaleen loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Valiokunta toteaa, että rahoituksen tarvevakiointimalli on edelleen keskeneräinen. Sen päivittämisestä on käynnis-*

sä työ THL:n ja VATT:n toimesta. Valiokunta painottaa, että rahoitusmallin tulee painottaa realistisesti alueellisia erityispiirteitä ja vastata hoidon tarpeen kustannuksia mahdollisimman täsmällisesti. On ongelmallista, että keskeneräistä rahoitusmallia viedään eteenpäin näin mittavassa uudistuksessa." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—5.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 254 kolmanneksi virkkeeksi lisätään seuraava virke: "*Sen sijaan saaristoisuutta ja siitä pelastustoimen järjestämiselle aiheutuvia lisäkustannuksia malli ei huomioi riittävästi.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—2, 3 tyhjää.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 260 toiseksi virkkeeksi lisätään seuraava virke: "*Valiokunta huomauttaa, että lähtötilanteessa Suomen sosiaali- ja terveyspalveluihin osoittama rahoitus suhteessa asukaslukuun on Pohjoismaiden alhaisin.*" ja että viimeistä virkettä täydennetään seuraavasti: "Valiokunta pitää hallituksen esityksessä valittuja lähtökohtia rahoituksen riittävyyden näkökulmasta enimmäkseen perusteltuina*, mutta rahoituksen kokonaistasoa riittämättömänä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 260 ensimmäisen virkkeen sana "*yhtyy*" korvataan sanoilla "*ei yhdy*" ja sana "*antaa*" sanalla "*antaisi*". Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 264 poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 264 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta edellyttää, että rahoitusmallia kehitetään siten, että siinä huomioidaan nykyistä paremmin eri tautiryhmät sekä erityisesti erikoissairaanhoidossa kuluja aiheuttavat potilaat.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Lisättiin kappaleen 265 loppuun seuraava virke: "*Valiokunta kuitenkin korostaa, ettei mittareiden puute saa johtaa sosiaalisten palvelutarpeiden riittämättömään huomioimiseen rahoituksessa.*"

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 275 c toinen virke poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 281 ensimmäisen virkkeen sanamuoto "*yksimielisesti*" muutetaan muotoon "*lähes yksimielisesti*" ja kappaleen jälkeen lisätään uudet kappaleet seuraavasti:

"*Valiokunta yhtyy asiantuntijakuulemisissa esitettyyn huoleen siitä, että esitetyssä rahoitusmallissa hyvinvointialueilla on lähtökohtaisesti kannustin toisaalta ylittää budjetti, kun rahoitus tarkistetaan käytännössä jälkikäteen vastaamaan todellisia kustannuksia. Seuraavien vuosien rahoituksen määrittyessä tosiasiallisesti toteutuneiden kustannusten perusteella, on hyvinvointialueilla lähtökohtaisesti kannustin lisätä menoja. Valiokunta yh-*

tyy myös arvioon, että arviointimenettely ei muodosta niille todellista kannustinta välttää budjettiylitykset. Hyvinvointialue voi ylittää budjettinsa sopivalla tavalla, jolla se voi myös välttyä arviointimenettelyltä.

Hyvinvointialueilla on vahvat kannustimet olla alittamatta sille määrättyä budjettia. Oletus uudistuksen kestävyysvajetta pienentävästä vaikutuksesta on asiantuntijapalautteen perusteella virheellisten kannustinten vuoksi erittäin epätodennäköistä." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 282 muutetaan ja kappaleen jälkeen lisätään uusi kappale seuraavasti: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta yhtyy edellä todettuihin näkemyksiin. Hallituksen esitys ei sisällä riittäviä kustannusten kasvun hillintää tukevia elementtejä. Keskeisenä menettely, jolla hyvinvointialueiden rahoitus tarkistetaan etukäteen 80-prosenttisesti vastaamaan arvioitua palvelutarpeen kasvua vuodesta 2025 lukien ei voida pitää tosiasiallisesti pitävänä kannustimena kustannustehokkaiden palveluiden tuottamiseen.*"

"*Valiokunta katsoo, ettei esitys suurella todennäköisyydellä tule saavuttamaan tavoitettaan kustannusten kasvun hillitsemisestä sekä siten julkisen talouden kestävyysvajeen pienentämisestä edellä mainittujen kannustinongelmien seurauksena. Valiokunta yhtyy lausunto- ja asiantuntijapalautteessa esitettyihin huoliin, joiden mukaan esitys tulee todennäköisesti päinvastoin kasvattamaan sosiaali- ja terveyspalvelujen menoja ennustettua nopeammin."* Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 283 jälkeen lisätään uusi kappale seuraavasti: "*Valiokunta kuitenkin huomauttaa, että pitkän aikavälin kannustimet ovat ratkaisevia tulevaisuuden sosiaali- ja terveyspalvelujen rahoittamisessa siinä missä muidenkin julkisten palveluiden. Sosiaali- ja terveyspalvelujen muita hallinnonaloja nopeampi kustannuskehitys ja toisaalta sen suuri osuus julkisista menoista korostavat tarvetta rakentaa esityksestä puuttuvat, kustannuskehitystä hillitsevät mekanismit sekä kannustimia kustannustehokkaaseen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 284:n sana "*myös*" korvataan sanoilla "*ennen kaikkea*". Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—4.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 285 muutetaan seuraavasti: "*Valiokunta toteaa, että on jo nyt selvää, että rahoitusmallia on välttämätöntä muuttaa kustannusten kasvua tehokkaammin hillitsevämmäksi.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—4.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 289 loppuun lisätään seuraava virke: "*Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyössä palveluiden toteuttamisessa on kyse hankintalain kilpailuttamisvelvollisuuden ulkopuolelle jäävästä horisontaalisesta yhteistyöstä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—4.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 296 jälkeen lisätään uusi kappale seuraavasti: "*Uudistuksessa otetaan tietoinen riski, että järjestelmää joudutaan muuttamaan jälkikäteen, sillä sääntelyyn on lähdetty ilman EU-notifikaatiota. Kysymys liittyy voimaanpanolain 34 §:ään, jonka mukaan valtioneuvosto voisi myöntää valtiontakauksen hyvinvointialueille siirtyville lainoille ja muille sitoumuksille. Näin varmistettaisiin mm. sairaanhoito- ja erityishuoltopiirien kuntayhtymien tekemien rahoitusjärjestelyjen jatkuvuus sekä lainojen säilyminen nollariskiluokassa ja turvattaisiin myös velkojen asema lainojen siirtotilanteessa. Hyvinvointialueille vuonna 2023 siirtyvien lainojen määräksi arvioidaan siirtohetkellä noin 4,2 miljardia euroa. Talousvaliokunta korosti lausunnossaan, että ehdotetun sääntelyn mahdollinen notifiointivelvoite on selvitettävä huolellisesti sekä dokumentoitava se riittävällä laajuudella ja tarkkuudella.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 300 toinen virke muutetaan kuulumaan seuraavasti: "*Rahoitus on kuitenkin täysin riittämätön siihen nähden, miten merkittäviä taloudellisia säästöjä ennaltaehkäisyn ja terveyden edistämisen toimilla voidaan pitkällä aikavälillä saavuttaa.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 304 poistetaan ja korvataan seuraavasti: "*Valiokunta katsoo, että hyte-rahoituksen osuutta on tarpeen korottaa esitetystä yhdestä prosentista kohti viittä prosenttia. Vaikuttavan terveyden edistämisen kannustimet tulee kytkeä osaksi terveyspalvelujen kustannuksista vastaavan järjestäjän rahoitusta, jotta tehokas kannustinvaikutus pitkäjänteiseen terveyden edistämisen työhön syntyy.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 306 loppuun lisätään uusi sivulause seuraavasti: "*, mutta tehokas kannustin luodaan vain kytkemällä terveyden edistämiseen saavutettu hyöty suoraan sote-palvelujen järjestäjän rahoitukseen.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 307 viimeinen virke poistetaan ja kappaleen jälkeen lisätään uusi kappale seuraavasti: "*Hallituksen esitys kasvattaa julkisen talouden kestävyysvajetta. Uudistuksen muutoskustannukset ovat hallituksen omien arvioiden mukaan 3,1 miljardia vuoteen 2030 mennessä. Asiantuntijoiden toimesta on esitetty jopa näkemyksiä, joiden mukaan todelliset muutoskustannukset tulevat olemaan tätäkin korkeammat, jopa yli neljä miljardia euroa. Mahdollisiin 2030-luvulla tuleviin kustannussäästöihin liittyy suurta epävarmuutta - ja niiden keskeisin ajuri uudistuksessa on palvelutason heikentäminen, ei tuottavuuden parantaminen.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleeseen 308 lisätään uusi kolmas virke seuraavasti: "*Tällaisten kustannushyötyanalyysien tekemisessä on kuitenkin noudatettava varovaisuutta, sillä saavutettavien hyötyjen todennäköisyys on hyvin vähäinen.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 309 viimeiseen virkkeen sana "*tärkeää*" toistetaan sanalla "*välttämätöntä*". Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Lisättiin kappaleeseen 309 uusi virke toiseksi virkkeeksi: "*Valiokunta pitää ongelmallisena arvioon liittyvää suurta epävarmuutta, jonka 310 miljoonan euron ero alhaisimman ja korkeimman arvion välillä osoittaa.*" ja kappaleen loppuun uusi virke seuraavasti: "*Valiokunta painottaa tarvetta koordinoida ICT-hankkeita eri hyvinvointialueiden välillä siten, että uudistuksen jälkeen käytössä olevien rinnakkaisten ja päällekkäistä tietojärjestelmien määrä voitaisiin minimoida.*"

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 311 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta huomauttaa, että muutoskustannuksien arvioinnissa on otettava huomioon oikeuskäytäntö vastaavan kaltaisista muutostilanteista.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 313 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Muutoskustannuksia kuitenkin voidaan arvioida luotettavasti siten, että niiden mittakaava on tunnistettavissa riittävällä tarkkuudella, kun oletukset muutosten taustalla ovat realistisia ja analyysit huolellisesti laadittuja. Muutoskustannukset huomioidaan niiden tarkentuessa täysimääräisesti viime kädessä valtion talousarvioon otettavana erillisrahoituksena.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 315 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Valiokunta huomauttaa, että muutoskustannukset tulevat olemaan merkittäviä ja tulevat heikentämään julkisen talouden kestävyyttä varmasti lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. Tämä korostaa kustannussäästöihin ja tehokkaaseen palvelutuotantoon tähtääviin uudistuksiin rahoitusmallissa sekä hyvinvointialueiden ohjauksessa.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 318 poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 319 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta pitää esityksen puutteena sitä, että valtion hyvinvointialueiden ohjauskeinoja ei ole selvitetty.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 325 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "*Ottaen jo tehdyt linjaukset huomioon ei hallituksen esitykseen sisälly riittävästi toimenpiteitä, joilla ammattimaisen henkilöstön saatavuus voidaan varmistaa yhdenvertaisesti koko maassa. Lisäksi alueelliset erot henkilökunnan saatavuudessa heikentävät palveluihin pääsyn yhdenvertaisuutta myös jatkossa.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 329 ensimmäisen virkkeen jälkeen lisätään seuraavat virkkeet: "*Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta kiinnittää vakavaa*

huomiota sote-henkilöstön työhyvinvointiin ja työssäjaksamiseen. Valiokunta tähdentää, että henkilöstön jaksamisen tueksi tarvitaan jo pelkästään koronapandemian ja sen aiheuttaman hoitovelan purkamisen vuoksi välittömästi työkuormituksen kohtuullistamista ja jaksamisessa auttavia palveluja. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta katsoo, että henkilöstö tarvitsee muutostukea, ja muutoksen vaikutuksia henkilöstön työhyvinvointiin tulee arvioida läpi muutosprosessin. Valiokunta katsoo, että uudistuksen onnistumiselle on olennaista se, että hyvinvointialueet kykenevät turvaamaan riittävän, osaavan ja työssään hyvinvoivan henkilöstön. Valiokunta katsoo, että henkilöstön saamiseksi sote-sektorilla ja pelastustoimessa tulee panostaa asiallisiin ja turvallisiin työskentelyolosuhteisiin ja johtamiskulttuuriin." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappale 344 korvataan seuraavasti: "*Valiokunta pitää välttämättömänä, että terveydenhuoltolain 9 §:n mukainen yhteisrekisteri jätetään voimaan tai toiminnallisesti vastaava yhteisrekisterisääntely lisätä sote- ja pelastuspalveluiden järjestämistä Uudellamaalla koskevaan lakiin. Tämä turvaisi uudistuksen tavoitteiden sekä alueen palveluiden toiminnallisen yhteensovittamisen ja saumattomien palveluketjujen toteuttamista erillisratkaisun piirissä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 13—3.

Ed. Reijonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen 344 viimeistä virkettä täydennetään seuraavasti: "Valiokunta *pitää tärkeänä, että nykyisenkaltaisen yhteisrekisterin pitäminen mahdollistetaan HUS-alueen nykyisen kaltaisen toiminnan mahdollistamiseksi ja* käsittelee Uudenmaan hyvinvointialueita koskevan rekisteripitoasian kyseisen esityksen yhteydessä." Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 366 jälkeen otsikon Voimaantulo ja toimeenpano alle lisätään uusi kappale seuraavasti: "*Uudistuksen voimaanpanon kokonaisaikataulua tulee pidentää siten, että se turvaa muutosten hallitun toteuttamisen myös hajanaisista tilanteista lähtevien alueiden osalta, eikä vaaranna koronaepidemian jälkihoitovaiheen onnistumisen edellytyksiä.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että kappaleen 369 jälkeen lisätään uusi kappale seuraavasti: "*Valtiovarainvaliokunnan lausunnon mukaisesti kunnat tulisi vapauttaa varainsiirtoverosta kuntien yhtiöittäessä sote- ja pelastustoimitiloja. Kuntien oikeus laskennalliseen arvonlisäveron palautukseen tulisi lisätä arvonlisäverolain 130 a §:ään valtiovarainvaliokunnan lausunnon mukaisesti.*" Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Lisättiin yleisperustelujen loppuun uusi kappale "*Muita huomioita*" seuraavasti: "*Valiokunta toteaa, että hyvinvointialue ja aluevaalit sanoja vastaavat ruotsin kielellä paremmin sanat "välfärdsregion" ja "regionval".*"

Muutettiin lausumaehdotus 13 kuulumaan seuraavasti: Eduskunta edellyttää, että hallitus kehittää lapsibudjetointia *ja lapsivaikutusten arviointia* siten, että se voidaan ottaa käyt-

töön hyvinvointialueilla vuosittaisessa talousarviossa mahdollisimman pian hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyttyä.

Lisättiin mietintöön seuraavat kaksi uutta lausumaa: ”*14) Eduskunta edellyttää, että ruotsinkielisen erityishuollon tilaa seurataan, jotta ruotsinkielinen asiantuntemus ja palvelut kehitysvammaisille henkilöille turvataan myös uudessa toimintaympäristössä ja että toiminnan resurssit ovat riittävät.*

15) Eduskunta edellyttää, että hallitus kiirehtii julkisomisteisia yhtiöitä koskevaa selvitystä.”

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 1. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 2. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 3. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 4. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 5. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 6. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 7. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 8. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 9. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 10. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 11. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 12. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 13. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 14. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 14—3.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 15. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 16. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 17. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 18. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Vpj. Laiho ed. Kauman kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevä lausuma 19. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—3, 2 tyhjää.

Vpj. Laiho ed. Juuson kannattamana ehdotti, että lakiehdotukset hylätään. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 12—5.

Kokous keskeytettiin klo 11.30 ja sitä jatkettiin klo 12.45—14.43, jonka jälkeen pidettiin tauko ja kokousta jatkettiin klo 15.05—16.54, jonka jälkeen pidettiin tauko ja kokousta jatkettiin klo 17.10—20.43.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Ed. Juvonen ja vpj. Laiho varasivat tilaisuuden vastalauseen jättämiseen. Ilmoitettiin, että ne on jätettävä viimeistään huomenna 15.6.2021 klo 8.00.

Mietintöön jätettiin vastalause: 1) Juvonen, Juuso, Reijonen 2) Laiho, Kauma, Koulumies

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

5. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 17.6.2021 klo 10.00; Lähetystöjen vastaanottotila.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen